

Utbildningsdepartementet
c/o Regeringskansliet

Begäran om yttrande över betänkandet Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov, SOU 2024:87, dnr U2025/00075, svar senast 2025-04-25

Er beteckning: U2025/00075

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) tillstyrker samtliga förslag som utredningen presenterar, men lämnar några synpunkter att beakta.

Utredningens analyser är välgrundade och förslagen är proportionerliga. Att samtycke vid informationsdelning också i fortsättningen ska eftersträvas och att avvägning mellan olika intressen ska ske innan sekretessen eventuellt bryts är positivt. Detsamma gäller det faktum att förslagen till största del innebär möjligheter, men inte skyldigheter att lämna uppgifter.

Förslagen kan komma att generera risk för stigmatisering av vissa grupper och det kan komma att finnas ett behov av utökade resurser samt tydliga riktlinjer och stöd till de aktörer som berörs av förändringarna.

9. Konsekvenser

Länsstyrelsen anser att utredningens konsekvensanalyser är välgrundade, men att risken för stigmatisering av vissa grupper inte beaktas

Länsstyrelsen vill belysa att informationsutbytet ska ske i syfte att möjliggöra relevanta stödinsatser för att förhindra en fortsatt destruktiv utveckling av en individ. Därför blir det av stor vikt att individen inte stämplas som kriminell redan innan denne har begått något brott. Utifrån ett stämplingsteoretiskt perspektiv antas att starka reaktioner från

omgivningen, på en individs avvikande beteende, kan leda till att individen i efterhand utvecklar en negativ självbild och börjar avvika i linje med sin nya identitet och syn på sig själv.¹ Länsstyrelsen vill därför påtala att det i och med ett utökat informationsutbyte kan finnas en risk för stigmatisering av vissa grupper, så som unga pojkar, som redan befinner sig i utsatta situationer. Detta är något som inte berörs eller beaktas i utredningen.

9.4 Betydelsen för det brottsförebyggande arbetet

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning om att förslagen kan bidra till ett effektivare brottsförebyggande arbete och i förlängningen minskad brottslighet

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att det finns ett behov av att förtydliga och underlätta de rättsliga förutsättningarna att lämna information mellan olika myndigheter.

Länsstyrelsen har en tät och god samverkan med fler av aktörerna som berörs av förslagen i utredningen. Såväl polisen som kommunerna efterfrågar ökade möjligheter att utbyta information om barn och unga. Det finns ett behov av förändring och förslagen kan ge förbättrade möjligheter att sätta in förebyggande och stödjande insatser tidigare.

9.5 Sveriges internationella åtaganden

Länsstyrelsen instämmer med utredningen om att dess förslag är förenliga med de krav som följer av Sveriges internationella åtaganden när det gäller mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsens bedömning är att utredningen tydligt har redogjort för relevanta konventionsåtaganden, bedömt barns bästa och redogjort för eventuella intressekonflikter och dess avväganden. I de fall man har gått emot det som är bäst för barnet har man även gjort en proportionalitetsbedömning samt lagt förslag på kompensatoriska åtgärder.

Detsamma gäller för frågor gällande enskildas rätt till personlig integritet, där integritetsanalysen som gjorts tagit Europakonventionen och den EU-

¹ Sarnecki, J. (2009) Introduktion till kriminologi.

rättsliga lagstiftningen, vilka reglerar skyddet för den personliga integriteten, i beaktande.

Utredningen har också tagit hänsyn till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten för delaktighet (MFD) har i svar på tidigare remisser, t.ex. Skolor mot brott (SOU2024:17)² påpekat att barn och unga med funktionsnedsättningar är överrepresenterade som utsatta för våld och övergrepp. Det har också påtalats att bristande konsekvenstänk och en önskan om finna ett sammanhang gör att barn med neuropsykiatriska eller intellektuella funktionsnedsättningar blir sårbara för manipulation av kriminella formationer.³ Med grund i detta har ett ökat informationsutbyte mellan bland annat skola, socialtjänst och polis lyfts som grundläggande för att tidigt upptäcka och motverka såväl våldsutövande som våldsutsatthet i gruppen. Länsstyrelsen är därför enig med utredningens bedömning vad gäller att förslagen kommer att vara förenliga med och ha stöd i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Trots detta innebär förslagen vissa integritetsrisker för barn och unga, vilket skulle kunna ha en negativ inverkan på föräldrars och ungas förtroende för myndigheter. Detta särskilt i grupper där det redan finns en utbredd misstro. Av denna anledning är det viktigt att tydliga rutiner tas fram och att individuella bedömningar görs för att garantera att barnets bästa beaktats i varje enskilt fall vid utlämnanden av information.

9.6 Ekonomiska konsekvenser

Länsstyrelsen anser att det är av vikt att tydliga strukturer, rutiner, roller och kontaktvägar kommer till stånd på lokal nivå för att nå ett effektivt och givande uppgiftslämnande. Dessa behöver förankras till dess att förslagen aktualiseras och omställningsarbetet kan bli resurskrävande, vilket utredningen inte fullt ut tar hänsyn till. Eftersom förslagen ger möjlighet och inte skyldighet till uppgiftslämnande behöver man också tillse att medarbetare inom berörda verksamheter kan känna sig trygga i sin myndighetsutövning och ha stöd för när och hur de får dela information. För att säkra de samhällsekonomiska vinster som förslagen förväntas leda till, kan de aktörer som genomför förändringen ha behov av utökade resurser samt nya strukturer och metodstöd.

² Skolor mot brott (SOU 2024:17),

<https://www.regeringen.se/contentassets/9f54355cadff412c8921f6424c4f0210/skolor-mot-brott-sou-202417.pdf>

³ Myndigheten för delaktighet, 2025, <https://www.mfd.se/samhallsomraden/brott-och-utsatthet/kriminalitet-bland-barn-och-unga/>

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med handläggare Malin Kapla som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.